Tizenkilenczedik évfolyam. 25. szám. Kolozsvárt, kedd, február 1. 1898.

SZERKESZTŐI IRODA:
Belmagyar-utcza végén (Máriaffy-ház) a hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Az „ELLENZÉK“ előfizetési dija:
Egész évre 16 frt v. 32 korona. | Negyedévre 4 frt v. 8 korona.
Félévre 8 frt v. 16 korona. | 1 hóra 1 frt 50 kr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr., vagy 10 fillér.
Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.
Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

Telefon sz.: 9. POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP. Telefon sz.: 9.

KIADÓ-HIVATAL:
Kolozsvárt, Belközép-utcza 33-ik szám.

Egy négyszög czentiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.
Reklam sora 1 forint.
Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.
Hivatalos közlemények sora: 5 forint.
Nyilttéri czikkek: garmond sora után 20 krajczár fizetendő.

Erkölcsi sülyedés.

Nyugtalanitó hirekről értesit a sajtó mind egyre. Alig végződik az egyik „eset“, nyomban követi a másik. Az emberek óráról-órára belebotorkáznak a büntetőtörvény valamelyik tilalmába.

Mintha nagy erkölcsi válságok hullámai boritanának el. Mintha a rothadás lépést tartana a század nagy találmányaival s villamos uton terjeszkednék: olyan rohamos a pusztitás.

Ezelőtt, nem is nagyon régen, az intelligens ember csak párbaj, vagy csak sajtóvétség miatt került a büntető biróság elé. Iskolázott ember nem igen követett el czégéres bünt. A jellemerő visszatartotta ilyesmitől; az életmód pedig nem hajtotta ilyesmibe. A haszonlesésből származó bünök inkább csak a társadalmi osztályok kevésbé müvelt fokozataiból szedték áldozataikat.

Ma már „nulla dies sine linea“. A botrány krónika rovatában előkelő helyet kezd elfoglalni az „irás tudók“ osztálya. Országgyülési képviselő, főispán, alispán, rendőrkapitány, orvos, mérnök, miniszteri titkár, jószágigazgató, törvényszéki biró és más hasonló állásu egyén rendszeresen kezd szerepelni a sikasztók, hamisitók, csalók, tolvajok, méregkeverők sötét lajstromában. Némelyik menekül a börtöntől — mivel idejében át szökik a tengeren. A másik menekül, mert nagybefolyásu barátai révén megkapta a paralisis progressivát. A harmadik menekül az öngyilkosság utján. Némelyik fölmentődik bizonyitékok elégtelensége miatt. Szomoru mentség. Sokan a börtönben ülnek.

Megdöbbentő névsort irhatnék ide. Csupán a budapestiekből is hosszu lajstrom telne be. Hát az egész ország! Ki merészelne arra vállalkozni, hogy mérónját lebocsássa a társadalom mélységeibe. Egy kutaszvizsgálatot ejteni meg, miként az ártézi kutfúrók, megtudni, hogy melyik réteg minő geológiai képletet rejt magában. Mi van a felszinen? Mi van alább? Mi van legalól? Kétségbeejtő eredmények jutnának napfényre.

Ugy néz ki, hogy a vérkeringés sehol sem egészséges. Az erkölcsi szervezet bomlási tünetei mutatkoznak mindenfelé. Váltón nyargalászó főbirák, kétes existenciáju képviselők, czimeres jardataposók havanna szivarral, előkelő kényelem ismeretlen pénzforrásokból, hazárdjáték közpénzekkel — mindennapi történet. A kik teszik, azokkal kezet fogunk. Pajtáskodunk. Együtt mulatunk.

Senki sem kényes. A ki válógatós: azt könnyen megszólják, mint rossz modoru embert. Ha tulszigoru: tessék visszahúzódni saját barlangjába és legyen belőle morgolodó medve. „A karaván halad“, mondta a czinizmus főmestere. Mi, kuvasz kutyák ugatunk. Még mindig komolyan vesszük a házőrzés kötelességét.

Polgári önérzet, egyéni függetlenség, egyszerüség az életrendben, büszkeség a munkában, megnyugvás a helyzetben, csak elvétve, igen ritkán található.

De annál több az illegetim vágy, a jogosulatlam ambiczió, a tiltott élvezet, az erőt meghaladó költekezés, a vagyonhajhászás munka nélkül. Ezek a vonások maholnap jellemző ismertetői lesznek társadalmunknak.

Ki a hibás?

Hát ki a hibás egy hajótörésnél? Ki a hibás, ha dögvész pusztit végig az országon? Ha szórványos volna a baj: individualizálni lehetne. De a bajnak epidemikus természete van. Ez nem egy magában álló párbaj a biró és a bünös között, hanem egy általános, nagy hadjárat az erkölcsi rend és a társadalmi rothadás között.

Ki hát a hibás?

Senki és mindenki. Az egész organizmus. A tanácsterem, a szalon, a hatalom, az igazgatás, az irodalom, a rendőrség, — szóval az egész fejlődés, a maga sikereivel, engedékenységével, divatjával, törtetésével, felfogásával, itéleteivel és pártoskodásával. Kéz kezet mos. Ha piszok marad valamelyik hajlásban, valamelyik köröm alatt: melyik ujj, melyik tenyér a hibás? Talán a viz? Talán a szappan? Talán mindegyik együttvéve?

A tanult gépész a gépezetnek egymásba kapaszkodó kerekeiből, melyek az erőviszonyok hatása alatt hajtják, forgatják, tolják, feszitik, emelik és sülyesztik az alkatrészeket: ki tudja választani azokat a fogakat, melyek a munka rendjében fennakadásokat, zavarokat, veszélyeket idéznek elő.

Meglehet-e ugyanezt tenni a társadalmi gépezettel? Mert tény, hogy itt sok kerék hibás. Egyiket rozsda marja, másik elkopott, harmadik megrepedt. Ám, ez a gépezet nem mechanikus mű. Ennek a dinamikájáról nem tud pontos jegyzéket adni az erőmérő. Melegségi fokáról. biztonsági szellentyüiről, a kerekek egymáshoz való viszonyáról nincs számtani biztonságunk.

Miért? Azért, mert itt nem kiszámitott, tervszerint berendezett. mesterségesen előidézett erők müködnek, hanem a népléleknek láthatatlan, megfoghatatlan és mérhetetlen ereje. Az embermilliók vágya, munkája, szenvedélye, reménye, kétségbeesése, csalódása, éhsége, dölyfe, kapaszkodása, gyülölete, hasonlesése, nyomora, tehetsége és ostobasága folytatja itt a munkát. Ki tudná e sokféle erő sokféle hatását pontos számitásba venni s megkapni az összefüggést az okok és okozatok, a hatások és eredmények között?

Mi házőrző kutyák, látjuk a veszélyt és ugatunk. Mi okozza az általános rothadást, mely elsülyedéssel fenyeget — ezt a szennyáradatot, mely maholnap megfullaszt: megmondani nem tudjuk. De az eredmény, mely a büntető biróságok előtt mutatkozik, megdöbbent és óhajtva kell reméllenünk egy ujjászületést.

Bartha Miklós.

Az oláhok mozgolódása.

Kolozsvár, febr. 1.

A legutóbbi napilapok közölték azt a gyilkolásra felhivó förmedvényt, a melyet az oláhországi liga brassói piszkos ügynökei utján az erdélyi oláh nép közt szétosztatni s őket ezzel az erdélyi magyarság ellen tettre hivni szándékozott. A Petru Maior-egylet tagjainak vigyázatlanságából a dolog napfénye került s a budapesti rendőrségnek sikerült Brassóban és Hétfaluban csaknem 30000 példányt elkoboznia. Tudomásunk szerint a hétfalusi oláh pópák közül többen a sáfrány illatjától megijedve, falujokból elmenekülve, valahol Szinajában vagy Bukarestben ünnepeltetik magukat, mint a szent ügy, a nagy Dákorománia eszméjének legujabb martyrjai s lelküknek teljes gyülöletével igyekeznek ott a magyar zsarnokságról képeket festeni . . . hamis szinekkel.

Szomoru dolog ez ránk, magyar nemzetre nézve, s még szomorubb az, hogy abban a megyében, hol a nemzetiségi velleitások közt az állam tekintélyét, a magyar nemzet szuverénitását kellene a folyton mozgolódó, bár velünk egyenlő jogokat élvező nemzetiségekkel éreztetni, ott tordulnak elő ezek a hazaellenes tüntetések.

Ha Brassómegye népviszonyait vizsgáljuk, bátran kimondhatjuk itéletünket, hogy legkedvezőbb helyzetben a szászok, azután az oláhok s végül a magyarok vannak.

És mégis mit látunk? A szász hölgyek Bécsbe rándulnak a császár kegyes jóindulatáért, az oláhok vezetői meg az őket fizető és értők fáradó, külömben tisztességes oláh nép félrevezetésében, alkotmánysértő gaztettek felidézésében keresik kedvüket.

Pedig az 1848. és 1849-iki események, a midőn a megye magyar lakossága az oláhok gyilkolásai és öldöklései által megtizedeltetett, intő példákul szolgálhatnának arra nézve, hogy hol szünik meg bárkivel szemben is a méltányosság, engedékenység határa.

A Bukaresttel szakadatlan kapcsolatban álló csekély müveltségü, szegény szellemi javakkal, de anyagiakkal bőven ellátott pópasereg Magyarországot annak, a mi, nem ismeri el, s téves tanokkal elárasztott szive Dákorománia eszméjéért dobog. Brassómegye az, a melynek oláh intelligentiája — voltak abban állami tisztviselők is — gyermekeiket nem a magyar, hanem oláh egyetemre küldik, további kiképzés és életpálya választás végett. Szóljak-e a pópák szolgálatában álló oláh tanitókról, kiknek szavuk nincs s eszközei, alantas végrehajtói a magasabb rendeleteknek? Fölösleges.

Az a politikai helyzet, a mi ma Brassómegyében van, az országra nem örvendetes. Brassó városa és környéke legalkalmasabb gyülhelye az agitátoroknak, s meleg ágya oly magvaknak, a melyeket ha csirájukban el nem fojtanak, terebélyes fákká növekednek s gyümölcseikkel megmételyezik a még elég józan oláh nép lelkét — szivét.

Az a közigazgatás, a mi ma Brassó vármegyében folyik, eredményeket felmutatni nem tud: alkudozásokkal, engedékenységgel sokra nem megyünk. Az a tanügyi felügyelet, a melylyel az oláh tanitók és tanárok müködését ellenőriztetjük, czélra nem vezet: ünnepélyes szertartás, de nem a valódi állapotok, a létező bajok felismerésére vezető módja az állam befolyása érvényesitésének.

A magyar állam törvényei minden honpolgárt egyaránt köteleznek, hogy e törvényeket tartassuk velük tiszteletben s a ki azok ellen vét, azok erejével — sujtsuk le kiméletlenül.

A Fortuna közgyülése.

Budapest, jan. 31.

Élénk érdeklődés mellett tartotta meg ma délután — irja az E. H. — a szomoru hirnévre jutott Fortuna aranybánya részvénytársaság közgyülését. A társulatnak két angol igazgatója ugyanis megszökött, magával vive a részvényesek pénzének jelentékeny részét. Bünvádi pert is inditottak a károsult részvényesek az alapitók ellen.

Az igazgatósági jelentés a többek közt igy szól:

„A külföldi pénzügyi müvelete azonban, mint rendesen, tetemes időt vett igénybe és időközben történt az, hogy egyes részvényesek türelmüket vesztve, az alapitók ellen bünvádi feljelentést tettek, mely feljelentés, illetve feljelentések, következménye az lett, hogy a külföldi tőke tárgyalásait Hammond Ed-dal megszakitotta és kötelezettségének nem tett eleget, illetve nem vehette át részvényeit.

Az igazgatóság feladatát tehát az képezte, hogy e részvények másoldalu elhelyezése által valósitsa meg a társaságról terjesztett rossz hirek, melyek a mult év folyamán lehetetlenné tettek minden pénzügyi müveletet.

A bünvádi eljárásra vonatkozólag bejentik, hogy a vizsgálat még mindig folyamatban van, s bizalommal tekintünk a birói döntés elé, mert az igazgatóság, mint ilyen, sem a törvények, sem a részvényesek érdekei ellen nem vétett.

A mi magát a tervbe vett pénzügyi müveletet illeti, megemlitjük, hogy időközben egy külföldi pénzcsoporttal léptünk érintkezésbe és a tárgyalások jelenlegi kedvező folyamata azon reményre jogosit, hogy e csoport átveszi a Hammond-féle kötelezettséget és rendelkezésünkre bocsájtja a szükséges tőkét, mely a bánya üzembevételéhez szükséges.

Nem az anyagi eredmény, hanem az örvendetes tény szempontjából kiemeljük, hogy daczára minden lényeges segédeszköz hiányának és a legkissebb mérvü munkalkodásnak, aranytermelés czimén 614 frt 98 krnyi tényleges bevételt értünk el, a mit fontosnak tartunk azért is, mivel ezáltal megczáfolást nyer azon felmerült állitás, mintha bányánk aranyat egyáltalán nem tartalmazna.

Jelentésünk általános részét befejezve, foglalkoznunk kell társaságunk volt alapitóival Langermann James és Hammond Ed. P. T. igazgatósági tagokkal is.

E tekintetben kizárólag a részvénytársaság álláspontjára helyezkedünk és ez oknál fogva, mivel elsőbb nevezett a bánya vételár czimén kapott részvényei egy részének értékesitése után külföldre távozott és a társaság ügyei iránt megszünt érdeklődni, mivel továbbá Hammond Ed. igazgatósági tag elvállalt alapitói kötelezettségének nem felelt meg és mindkét igazgatósági tag eljárása sokban hozzájárult a társaság diszkreditálásához, mindezeknél fogva az igazgatóság inditva érzi magát azt javasolni a t. közgyülésnek, hogy nevezett igazgatósági tagok mozdittassanak el ezen állásukból és helyökbe oly részvényesek választassanak, kik vállvetve a jelenlegi igazgatósággal, komoly feladatul tüzik ki a társaság ügyeinek rendezését.“

A felügyelő bizottság azt javasolja, hogy a közgyülés fogadja el az igazgatóság ama javaslatát, hogy ez alkalommal ne adassék osztalék s az igazgatóságnak a felmentvény megadassék.

A gyülesen, melyre hirlaptudósitókat nem bocsátottak be, Boér Béla elnökölt.

A jelentéshez Vázsonyi Vilmos dr. szólott elsőnek, ugy saját személyében, mint

---

AZ „ELLENZÉK“ TÁRCZÁJA.

1898. Február 1.

Nitáért.

— **Angol regény.** —

King E.-től, az Angela irójától.

Forditotta: **Amica.**

VI.

(Folytatás.) (15)

— Zultán? — Igen, ő jó ló.

Carslake kisasszonyhoz beszélni kemény munka volt; ő soha sem penditett meg tárgyat és ámbár folytonosan mosolygott, Gervasenak az volt a gyanuja, hogy legkevésbbé sem érdeklődött az iránt, amint ő beszélt. Smith Dicky a vele való társalgásban soha sem fogyott ki a tárgyból, és Gervase bizonyosra vette, hogy Stella jól találta magát Dickyvel: Gervase elhatározta, hogy nem engedi magát Smith Dickyvel legyőzetni; tehát élesitette az eszét, és minden társalgási tárgyat megpróbált, a mire gondolni tudott. Egyik tárgyat a másik után ejtette el. Azonban, Stella folytonosan mosolygott rá és elég világosan kimutatta, hogy örül, hogy az ő oldala mellett van, és ott maradhat a meddig neki tetszik — de neki nem volt semmi mondani valója.

Egy idő mulva Gerard felhagyott a szellemi erőfeszitéssel, és csendesen ült mellette, egy leánynak az énekét hallgatva. — Lopva a Stella profilját nézte, a mint az nyugodt mosolylyal az ajkain, a karos székében hátra volt dölve. Jó profil volt — egyenő vonások és jó szabásu ajkak; profilban a szemeket nem lehetett látni és a pillák elég hosszuk, habár világosak voltak. Igen ez volt a sorsa — bizonnyal ez volt.

— Nem de, csinos dal? mondá Stella, midőn az egyik énekes bevégezte.

— Nagyon, válaszolá Gervase; ámbár egy hangot sem hallott.

És most nekem kell énekelni; a néném intett már, hogy én következem.

Stella felállott, kirázta az uszályát, és áthaladt a szobán, Gervasetól kisérve. Az ifju sohajtott, amint követte; ösmerte énekének a fülhasgató élességét, és ámbár ő nem tartotta magát zeneértőnek, de azért még sem szerette a hamis hangokat hallani.

— Midőn Gerardné lesz, nem engedem meg neki, hogy ilyen bolondot csináljon magából, — mondá magában, a mint a kóta lapjait forgatta, és egyik éles sikoltás a másikat követte.

Smith Dicky el volt ragadtatva az előadás által. És kérdezte, hogy Carslake kisasszony lesz szives ismét énekelni?

Carslake kisasszony kész volt azt tenni.

Gervase csudálkozott, hogy Smith Dicky, hogy volt képes oly orczátlan modorban hazudni, mert a dohányzó szobában gyakran hallotta őtet a Carslake kisasszony éneklése ellen kikelni. Dicky maga jó zenész volt; és a jó éneket tudta méltányolni. De Carslake kisasszony gazdagvolt, és Dicky szegény volt, a mi nagy különbséget csinált.

— Most egy kis dalt irok. Megengedi hogy magának ajánljam? — kérdé Dicky, midőn Stella a második dalt bevégezte.

— Minden bizonnyal.

— Köszönöm — ez olyan jó magától! És az a dal pompásan fog találni a maga édes hangjával és tökéletes stilü éneklésével!

Gervase észrevette azt a mosolyt, mely a Dicky szavaira a jelenlevők ajkain körutat tett. — Stellán kivül mindenki hallotta valamikor Dickynek az őszinte véleményét az éneke felől.

Milyen határtalan szemtelensége van annak a ficzkónak! Gervase szerette volna kidobni a szobából, a miért olyan bolondot csinált abból a leányból. És Stella, az ő szintén határtalan együgyüségben, minden hizelgést oly könnyedén és kétséggel fogadott el! — Gervase feltette magában, hogy őtet Smith Dicky ellen figyelmeztetnie kell.

— Tetszik magának Smith Dicky? kérdé töle, a mint a zongora mellől felállott és az előbbi helyére visszament.

— Igen, volt a válasz, és ugyan csak élénk tekintetet vetett az ifjura, vajjon, gondolá, féltékeny kezd lenni?

— Ő nem egészen őszinte — folytatá Gervase.

— Valóban?

Egyet mond és mást gondol.

— Én nem sokat gondolok vele. Tudja a Smithek nagyon szegények. És ő olyan hitvány gebéken lovagol.

Gervase elhallgatott; ő a szegénységet nem tartotta oknak arra, hogy valakit ne szeressenek, és világos volt előtte, hogy Carslake kisasszony nem értette meg a czélzását. De érthetőbben nem fejezhette ki magát, tehát megváltoztatta a tárgyat.

— Holnap reggel jön a Neetre?

— Igen. Reménylem, hogy jó idönk lesz.

— Jelenleg jónak igérkezik. Melyik lovon fog ülni?

— A Szelimen; Zultán hetekig nem lesz alkalmas a vadászatra.

Carslake kisasszonynak most már nem volt több mondani valója. Azt képzelve, hogy Gerard századoson a féltékenység jeleit látja, nagyon jól érezte magát.

Gerard-udvart kivánatos helynek tekintette és a tulajdonosát rendkivül jó pártinak. És azon kivül, Gerard Gervase nagyon szép és előkelő modoru férfi volt. — Smith Dicky gyakran mondta, hogy mily bosszantó, hogy egy férfi annyi előnyben részesüljön, mint Gervase és mert gazdag volt, legalább rutnak kellett volna lenni, vagy azon tulajdonságok nélk linek, melyek őt mindenki előtt kedvessé tették.

A Mannersék ebédjéről Gervase vitte Smith Dickyt haza. A Smithek háza Gerard-udvar és Combe Manor között állott és Dicky örömmel fogadta el Gervasenak azt az ajánlatát, hogy a kocsiján haza viszi. — Gervase nem hozott magával lovászt; a két férfi egyedül volt. Az éj sötét volt és a kocsi lámpák felett levő sötétségben a szivarjuk vége fénylett.

— Ah, Gerard, te szerencsés ficzkó vagy! mondá Dicky sóhajtva.

— Az vagyok?

— Igen; neked mindened van, a mi kivánatos, — szépséged, vagyonod és mindened.

— Oh, igazán? Eredj a manóba!

— Igen, igen, mindened van és Dicky ismét sóhajtott. És most azt hiszem, hogy Carslake Stellát akarod elvenni.

— Miből gondolod?

— Fiam, látom a szemeidből. Én azt gondoltam, hogy Stella éppen nekem való feleség volna és a pénze nagyon jól fogott volna.

— Én nem vagyok Carslake kisasszonynak a jegyese.

— Tudom, de házassági ajánlatot szándékozol neki tenni.

Az ilyen szegény koldusoknak, a milyen én vagyok, félre kell állani, midőn te lépsz a sorompóba.

— Ej bolondság!

— Az bizony nem bolondság. Azonban szavamra mondom Gerard, nem bizonyos, ha vajjon nem érzem e magamat megkönnyebülve! Carslake Stellából nagyon jó feleség lesz, és öregem, én szerencsét kivánok neked; és elvégre is, a szabadság a legdrágább kincse a férfinak; és én nem vagyok egyetlen egy fiu, sem olyan birtoknak a tulajdonosa, a milyen Gerard Udvar.

Smith Dicky elhallgatott mig egy uj szivarra gyujtott.

— Igen, Gerard, én a tért átengedem neked; én nem gondolom, hogy valaha komolyan vettem volna a dolgot. Az éneklése nem tetszene nakem, sérténé az idegeimet; nem hiszem, hogy azt a dalt neki ajánlanám; De különben is fiam, ne vedd sérelemnek, egy előnyöm van feletted, az észbeli tehetségben; és Stella, ehem! — nem eszes.

Gervase nevetett.

— Gervase, én egész életedben ösmertelek tégedet; és ő épen neked való, és énigazi atyai modorban elmondhatom „Az Ég áldása legyen rajtatok édes gyermekeim!“

— Dicky, te nagyon gyorsan ugrasz a következtetésekre.

Smith Richárdot mindig „Dickynek“ szólitották.

— Nem én, édes fiam; de a szemeimet nyitva tartom. Itt a házam. Köszönöm, hogy elhoztál!

— Holnap látunk a vadászaton?

— Ha van olyan lovam, melynek mind a négy lába használható, ott leszek.

— Én kölcsönözhetek neked egy jó hátas lovat.

— Köszönöm, nem kell; azt gondolom, hogy holnapra lesz egy gebém. Majd más alkalommal elkérem a tiédet.

(Folytatása következik.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

kliensi képviseletben is, kijelentve, hogy a jelentést tudomásul nem veheti.

Boér elnök röviden válaszolt. A 4000 frtot az igazgatóság saját zsebéből fizette meg. A bánya egy része a kiskoruak nevén van s még folyik a hagyatéki tárgyalás.

Bérczy kereskedő hevesen megtámadja az igazgatóságot.

Hoitsy Pál szerint a bánya dús aranytartalmu, most egy hollandi czég fogja elvállalni a Hammond részét.

Minden nevezetesebb momentum nélkül erre letárgyalták a napirendet. Uj igazgatónak Huszár Kálmán dr.-t választották meg. A felügyelő-bizottság a régi maradt.

A közgyülés végül elhatározta, hogy a Daily Telegraph ellen, — minthogy először közölt hazug hireket a nyilvánosság elé, sajtópört inditanak.

Az ülés egynegyed 4 órakor végződött

Vidék.

A zetelaki jegyző ügye.

Zetelaka, 1898. jan. 29.

Nemrég az Ugron János ügye foglalkoztatta nemcsak Udvarhely vármegyét, hanem az egész országot és keltett méltó megbotránkozást. Most ahhoz hasonló eset hire tölti be nem ugyan az egész országot, hanem Udvarhelymegyét, és szül nagy felháborodást.

Udvarhelymegyének szemei Zetelakára vannak irányitva. Igen, mert a sz.-udvarhelyi hirlapok által igazságosnak nevezett és dicsőitő hymnusokban megénekelt főispánunk községünknek érdemes jegyzőjét Sebestyén Mózest felmentette állásától. Állitólag hanyagság miatt.

Mi utánna jártunk a dolognak és teljes meggyőződésünk szerint állithatjuk, hogy a felmentésre nem a hanyagság az ok, hanem a mult képviselő választáskor való magatartás. Az, hogy jegyzőnk meggyőződése szerint szavazott. Az sértette a hatalmat, hogy jegyzőnket, sem igéretekkel, sem semmivel nem tudták eltántoritani elvétől, meggyőződésétől, Hibát kerestek tehát és kaptak is.

De hát kinek nincs hibája?

Tudvalevőleg az állam az udvarhelymegyei községeknek a gazdasági ismétlő iskola felallitása czéljából — 100—100 frtot adományozott. — Községünk ebből nem kapott. Pedig ha valamelyik község megérdemli a segélyt, ugy községünk legjobban megérdemelte volna. Nemcsak azért, mivel a tanfolyamot a mi tanitónk végezte a legjobban, hanem azért is, mivel községünk Udvarhelymegyének legszegényebb területén fekszik. Hogy miért nem kaptunk segélyt, azt csak a főispánunk tudja. Nagyon szeretnők, ha e kérdésre feleletet kapnánk. A jegyzői felfüggesztéssel tisztában vagyunk. Egy bizonyos protegáltat akarnak álláshoz juttatni.

Justus.

Szerelmes volt a menyébe.

— Megölte az édes anyját. —

Temesvár, jan. 30.

A modern franczia irók néha tul akarják liczitálni a spanyol óriást, Echegarayt, a ki tudvalevőleg néha nagyon is valószinütlen thémákkal dolgozik. A néző elszörnyülködik az izgalmas előadáson s azzal hagyja el ilyenkor a szinházat:

— No ez már legalább is nem igaz.

Pedig hát maga az élet is sokszor a legvalószinütlenebb drámairó. Lejátszat olyan rémdrámákat, hogy szinte beleborsódzik az ember háta.

A délvidéki bünkrónikák országszerte ismeretesek. A legvéresebb dolgokat csak délről lehet hallani, olvasni.

Tegnap is — mint Gertenyesről irják — rémdrámát játszatott le a nyomoruságos élet.

Balázs János ottani fiatal házas régóta féltékeny fiatal feleségére, a szépséges Zsuzsára. Tudta. hogy kikapós, de hogy kivel csalja meg, nem jöhetett nyomára.

Megleste azonban a napokban. Haja égnek meredt, szemei csak hogy ki nem égtek a szégyentől, a gyalázattól.

— Az apám, a saját édes apám volna feleségem szeretője? Nem, nem! kiáltott fel a feldult lelkü fiu, a férj.

Nem tudta, mi tévő legyen. Botrányt nem akart csinálni. Majd itt hagyom a falut, apámat — gondolta magában — s megyek világgá, megyek messzire.

Napok multak, Balázs János lelke viharzott. Szerette volna az egész világot és magát is elemészteni, hogy ilyen szégyen, hallatlan szégyen esett meg rajta, édes apja által.

Tegnapelőtt összekapott valamin feleségével. Az asszony nem tágitott, csak szitotta a szót és tigrisre piszkálta ura ugyis kétségbeesett lelkét. Balázs bottal a kezében az asszonynak esett, a ki azonban szerencsésen kimenekült a szobából. Férje utánna vetette magát, de az utczán megbotlott és elbukott, mialatt Zsuzsa nyomtalanul eltünt.

Balázs sokáig kereste. Aztán haza ment s miként a vérszomjas állat, ha legkedvesebbjét elrabolták, vérben uszó szemekkel, remegő kezekkel, a kis kapu mögé állt és fejszével a kezében leste áldozatát.

Az édesapja jött. A drámai fordulat itt van. Egy ütés, egy jajszó és ketté hasitott koponyával vértél elborultan leterült feleségének szeretője, a fiu édes apja.

A fiu erre a szobába rohant, megmosta fejszét, elrejtette egy szalma-kazalba és segitség után kiáltott.

— Segitség, gyilkosok, meggyilkolták az édes apámat!

A szomszédok előrohantak és a fiu apja holttestére borult.

— Apám, édes apám, ki a gyilkosod?

Néma csend. Csak a kis kapuban hallatszott egy egy elfuló zokogás.

Zsuzsa volt.

Eddig a dráma. A többit a törvény igazságos keze végzi. Csiky Gyula községi jegyző letartóztatta a gyilkost, a kit a napokban a csendőrök a fehértemplomi törvényszékhezkisértek.

Az államerdők számviteli rendszere.

Kolozsvár, febr. 1.

Tegnapi közleményünkből kifolyólag nem szeretnök, ha a kolozsvári erdőigazgatóság fejét, vagy annak munkás puritán és az állam érdekeinek megvédésén sokszor önfeláldozással munkálkodó, igen gyakran a külszolgálatban halálmegvetéssel küzködő tiszti karát, a gyanunak csak árnyéka is érintené. E tisztikar többségének szegénysége, egyszerü életmódja nem csak azt a mostoha dijazást, melyben részesülnek, dokumentálja, hanem bizonyitja müködésüknek tisztaságát és azt a teljes odaadást is, a melylyel szolgálatuknak élnek.

Lapunk keretén kivül esik, mint tegnap emlitettük, tüzetesen foglalkozni e tárgygyal, de kötelességünk rá mutatni a fennforgó betegségre.

Az a számviteli szabálytalanság, a mi ezuttal felbukkant, nem gyökere a bajnak, hanem simptomája egy nagyobb betegségnek.

Ezt a betegséget, egy-két csoda orvos, kik esetleg nagy zajt csináltak felfedezésükből, meggyógyitani nem fogja. És felesleges a munkálkodó karokon eret vágni akkor, a mikor a gyomorban van a baj és az egyén ennek következtében főfájásban szenved.

Itt a baj abban rejlik, hogy az erdőszámvevőségeket, melyek alá nem rendelt ellenőrei az erdő hatóságoknak, fogyatékosan szervezték, 1881-ben.

Körültekintés, szakismeret, a munka helyes megitélése nélkül, a kellő ellenőrzés gyakorolhatásának figyelmen kivül hagyásával állitották be a szervezés kor az erdőszámvevőségeket. Egyet tartotttak szigoruan szem előtt: a takarékosságot, Ennek kifolyása volt azután az, hogy némely erdőhatóságnál három, másutt kettő, néhol egyetlen egy számvevőségi tisztből állt az egész számvevőség. Ez az egyetlen ember fogalmaz, könyvel, kimutatásokat szerkeszt, nyugtákat érvényesit, azokat a havi számadásokkal felül is vizsgálja és végérvényesen szigorlatozza. Rovancsol és ellenörködik kint és bent. Felülvizsgál mindent, még a saját munkáit is.

Ez tényleg igy praktikusan van megcsinálva, de nem gazdaságosan. Mert lehetetlen igy megfelelni helyesen a feladatnak s itt ott nagyobb értékek szivárognak el a felügyelet hiánya miatt, mintha a helyes rendszer, elegendő munkaerővel beállittatnék.

Nem érheti vád a szervezőket ennél a kérdésnél. Ök a takarékosságot tartották szem előtt. Azt el is érték.

Az állami számvevőszéknek lett volna és lenne ma is feladata az állam erdők kezelésének ezt a betegségét megszüntetni.

Ám de lehetetlent ettől a testülettől sem lehet kivánni. Hiszen az állami számvevőszék igaz, hogy rendelkezik kiváló szakemberekkel, de azok az elnökségük nélkül nem cselekedhetnek.

Az állami számvevőszék elnökei pedig időről-időre a legkiválóbb emberekből állanak, csak az a kár, hogy rendesen olyanokat helyez a kormány e fontos testület élére, a kik más szakban váltak ki, az állami számvevőszék bonyodalmaihoz pedig egyáltalán nem értenek.

A kormánynak tehát arra kellene törekedni, hogy a számviteli szakban kiváló egyének jussanak a számvevőszék élére; ne legyenek ez állások jutalmak más munkakörben szerzett kiválóbb érdemekért.

A jelen esetben még rá kell mutatnunk arra, hogy a kolozsvári erdőhatóság mellé rendelt erdőszámvevőség csak három tisztviselőből áll. E három tisztviselő igyekezett nyolcz ellenörködő hivatalnok munkáját elvégezni. A számvevőség feje éveken keresztül 3—4 ember munkakörét igyekezett betölteni. A sysiphusi munka legyurta, idő előtt sirba vitte. Családja szegénységben maradt vissza.

Voltak, a kik mellette nem birták a munkát, azok elvonultak máshova. Voltak, a kik példáján buzdulva megpróbálták a munka legyőzésében előljárójukat követni. Azok néhány évi munkálkodás árán szervezetüket idő előtt elhasználták, czélt, mint látjuk, még sem értek.

A felmerült ügyből kifolyólag az intézőknek azt ajánlanók, hogy ne bolygassák meg a koporsókat, ne tetézzék az özvegyek nyomorát, ne növeljék azok mély fájdalmát, hanem e helyett az erdőszámvevőségeket szervezzék ujból, helyesebb alapokon és tegyék legalább is oly erőssé, mint a milyen a posta, vasut és a pénzügyi számvevőségek létszáma. Ekkor elérik azt, hogy az államerdők jövedelme néhány millióval növekedni fog.

Kolozsvári városatyák statistikája.

A város pennája, Esterházy László dr. főjegyző összeállitotta s kinyomatta a város atyák névsorát. E névsorból látjuk, hogy a tömeget tekintve, első helyen állanak az iparüzők.

Utánuk mindjárt az ügyvédek következnek, a kik 18-an vannak.

A professzorok ominozus számban vannak, 13-an. Ugyanannyi a hivatalnok sereg.

Házbirtokosok is elég szép számmal vannak, 9-en, elegen arra, hogy bent érdekeiket megvédelmezhessék. Rájuk tartoznék a város érdeke és a lakók érdeke.

Utánnuk az orvosok következnek. Kevesen vannak, de elegedő talentumot képviselnek arra, hogy összetartva a város közegészség ügyét hatalmas lépéssel előre vigyék.

A papok is oly számban jutottak be a kommunitásba, mint az orvosok.

A kereskedők csak 4 taggal vannak képviselve a kommunitásban. Ezek sem a polgárság bizalma révén, hanem mint virilisták a vagyoni állapotuk után jutottak be.

Földész három van a kommunitásban. Gyógyszerész is három és habár őszintén sajnáltuk a Széky bukását, konstatáljuk, hogy a foglalkozási ágak között a gyógyszerészek legnagyobb arányban vannak képviselve.

Mágnás kettő van, a mi elég kevés a Kolozsvárt lakó főurak számához képest. Hogy ily csekély mértékben érdeklődnek a város ügyei iránt annak is meg lehet a maga oka.

Közjegyző kettő van Kolozsvárt s mindkettő virilista. Két vállalkozónak a nevét is a virilisták között látjuk. Szomoru dolog, hogy csak ennyien vannak ebből a munkakörből. Töke pénzeseink közül is csak egy fizet annyi adót, hogy bejuthasson.

Végül egy szál ember képviseli a sajtót a kommunitásban, s hogy több nem választatott be, az a város belügyeire nem mondható nyereségnek.

Határozottan károsnak tartjuk a városra nézve azt, hogy egyetlen egy tanult és minden tekintetben szakképzett gyakorlati gazda sincs a kommunitásban. Ezét oly szomoru a város gazdasági javainak a kezelése. Nem tagadjuk, gyakorlati gazda sok van, de ezek mindenikének egyéb és nem a gazdaság a főfoglalkozása s azért idejük és alkalmuk nincsen arra, hogy határozott reformokat dolgozhassanak ki a város javainak szakszerübb és helyesebb kezelésére.

Áttekintés kedveért itt közöljük a foglalkozás és szám szerinti statistikát.

1. Iparüző	28.
2. Ügyvéd	18.
3. Tanár	13.
4. Hivatalnok	13.
5. Házbirtokos	9.
6. Orvos	6.
7. Pap	6.
8. Kereskedő	4.
9. Földész	3.
10. Mágnás	2.
11. Közjegyző	2.
12. Vállalkozó	2.
13. Tőkepénzes	1.
14. Ujságiró (Szerkesztő.)	1.
Összesen:	111

Ezekhez csatlakozik 23 szavazattal biró városi hivatalnok. Ezek kommandóra szavaznak s ha a felsőbb érdekek kivánják, bármikor leszavazzák a fent szám szerint tisztelt város atyákat.

Ha a szavazat vagy egyszer nem sikerülne, az esetben a belügyminiszterrel szereltetik le őket.

Csoportok és névszerint alább közöljük a városi képviselő testület nagy érdemü gárdáját:

Iparüző:

Akaszmann Albert, Babos Sándor, Bak Lajos, Benigni Samu, Csernyánszky Lajos, Demjén Ágoston, Endstrasser Benedek, Ferenczy Ignácz, Gombos Ferencz, Grebe Henrik, Haas János, Hevesi József, Hirschfeld Lajos, Kikakker Boldizsár, Kirmayer Károly, Kiss Sándor olajgyáros, ifj. Lászlóczky Sámuel, Mattay Kálmán, Nagy Gábor, Nagy János, Pollák Samu, Reil Dániel, Régeni György, Reményik Károly, Sigmond Dezső, Simonffy István, Tordai Sámuel, Varga Dániel.

Ügyvéd:

Bevel Ferencz, Czikmántory Ottó, Csávásy Gyula, Deáky Albert. Dobál Antal, Gajzágó Manó, Haller Rezső, Koleszár Sándor, Kövári Mihály, Nátán Salamon, Polcz Rezső, Somody István, Sugár József, Szacsvay Dénes, Tutsek Sándor, dr. Várady Aurél, Veisz József, Weisz Miksa.

Tanár:

Balogh Károly, Boros György, Csiky Viktor, Groisz Gusztáv, Haller Károly, dr. Kiss Mór, Kiss Sándor, Nagy Lajos, Sárkány Lajos, Szabó Sámuel, dr. Szamosi János, Török István, dr. Vályi Gábor.

Hivatalnok:

Fekete Gábor, Gámán Zsigmond, Hajós János, Hatházi Ferencz, Herczeg Lajos, Kondász Ferencz, Melitskó Frigyes, Pollák Lajos, Sándor József, Szekula Ákos, Szőcs Géza, Török Sándor, Winkler János.

Házbirtokos:

Dávid Antal, Deák József, Kövári László, Merza Gyula, Rutska Lajos, Strasser Zsigmond, Trandafir Miklós, Vikol Antal, Vikol Lajos.

Orvos:

Brandt József, Engel Gábor, Mihály László, Perl József, Purjesz Zsigmond, Szombathelyi József.

Gyógyszerész:

Biró János, Palóczy Lajos, Wolf János.

Pap:

Biró Béla, Ferencz József, Grátz Mór, Pál István, Szász Domokos, Szász Gerő.

Kereskedő:

Biasini Sándor, Gergely Ferencz, Molnár József.

Földész:

Kömöcsy Pál, Pál János, Szilágyi György.

Mágnás:

Esterházy János gr, Feilitzch Arthur br.

Közjegyző:

Dorgó Albert, Gidófalvi István.

Vállalkozó:

Horovitz Samu, ifj. Horovitz Samu.

Tőkepénzes:

Rozenfeld József.

Ujságiró: (Szerkesztő.)

Magyary Mihály.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, február 1.

Lapunk jövő száma a közbeeső ünnep miatt csütörtökön (febr. 3.) **jelenik meg.**

— **Az „Itthon" részvéte.** A kolozsvári hirlapirók „Itthon" körének nagyszámu küldöttsége kereste ma délben fel elhunyt elnökének koszorukkal boritott egyszerü ravatalát. A küldöttség nevében Magyary Mihály az „Itthon" alelnöke fejezte ki a bánatos özvegy előtt a kör mély részvétét s az „Itthon" és a vidéki hirlapirók szövetségének kolozsvári választmánya részéről két diszes koszorut helyezett az elhunyt ravatalára.

— **Hindy Árpád,** a „Kolozsvár" elhunyt szerkesztője elnöke volt a vidéki hirlapirók országos szövetsége kolozsvári választmányának is. A választmány Hindy Árpád halála alkalmából elhatározta, hogy a ravatalra koszorut helyez, a temetésen testületileg jelenik meg, s az özvegyhez intézendő részvétiratban ad kifejezést fájdalmának. A szövetség választmányának az özvegyhez intézett részvétirata igy szól:

Nagyságos Asszony!

Választmányunk — melynek boldogult férje elnöke volt — mély megilletődéssel vett hirt a Nagyságodat és családját ért sulyos csapásról.

A vidéki hirlapirók országos szövetsége, s ebben választmányunk összes tagjai élénken és őszintén fájlalják az elhunyt kiváló kartárs kora halálát és őszinte szivvel osztoznak abban a gyászban, mely önöket érte a szeretett családfő halálával.

Fogadja Nagyságod — választmányunk és illetőleg a szövetség nevében igazán érzett részvétünknek kifejezését, melyet azon kijelentéssel hozunk tudomására, hogy választmányunk minden egyes tagja mindenha megőrzi annak a férfiunak az emlékét, a ki életét a munka és családja boldogitásának szentelte, s a ki lelkesen és ritka odaadással munkált az ujságirók erkölcsi hitelének emelésén, valamint azok anyagi sorsának biztositásán.

Fogadja Nagyságod ismételten tiszteletünk és részvétünk kifejezését, melylyel maradunk

Kolozsvárt, 1898. január 31.

Magyary Mihály, társelnök. **Petrán József,** titkár.

— **Az Erdélyi Irodalmi Társaság** részéről Szász Gerő alelnök, dr. Ferenczy Zoltán titkár és dr. Gyalui Farkas rendes tag jelentek meg Hindy Árpád ravatalánál s Szász Gerő fejezte ki a társaság részéről részvétét az elhunyt felett.

— **Városi közgyülés.** Kolozsvár város törv.-hatósági bizottsága ez évben tegnap tartotta első közgyülését. A tanácskozó terem egészen megtelt, mert az ujonan megválasztott városatyák teljes számmal vonultak fel, hogy megkezdjék képviselői működésüket. A közgyülés ünnepélyes aktussal vette kezdetét. Első lévén ebben ez évben, Albach Géza polgármester szép beszédben üdvözölte a főispánt és a képviselő tagokat.

Igen hatásosan mutatott rá arra, hogy Kolozsvár város közgyülési terme mindig mentes volt a személyeskedésektől s reméli, hogy jövőre is tanácskozásaikban a bizottsági tagokat a higgadtság és pártatlanság fogja vezetni. A polgármesteri megnyitót zajosan megéljenezték.

Ezután kezdetét vette a hosszu tárgysorozat tárgyalása, a melyben az előadókon kivül különösen Boross György, Szabó Sámuel, Polcz Rezső, Benigni Sámuel, Hajós János és Albach Géza polgármester vettek részt.

Legélénkebb vitát provokált a polgármesteri válasz, melyet Boross György bizottsági tag által, Somodi István vizvezeték épitésügyi felebbezési tárgyában tett interpellációjára, adott volt.

Boross György és Szabó Sámuel felszólalására a polgármester kijelentette, hogy ő a fellebbezésben használt sértő és gyanusitó kifejezéseket nem osztja s szintén tiltakozik az ellen. A közgyülés e kijelentés után napirendre tért az ügy felett.

Zólyomvármegye átiratát márcz. 15-nek országos megünneplése tárgyában pártolólag vette tudomásul a közgyülés és elhatározta, hogy e tárgyban szintén felir az országgyüléshez s egy több tagu bizottságot küldött ki, hogy az 14 nap alatt terjesszen részletes programmot a közgyülés elé, márczius 15-nek Kolozsvár város által való megünneplése tárgyában.

Érdekes volt még a városi adóhivatal szervezéséről szóló szabályrendelet tárgyalása.

Itt Polcz Rezső két inditványnyal állt elő.

Az első az volt, hogy a számgyakornokok rendes tisztviselőknek tekintessenek.

A másik, hogy a végrehajtók állandositassanak s legyenek első és másod osztályu végrehajtók.

Mindkét inditvány mellett igen ügyesen érvelt Polcz, de a közgyülés Albach polgármester felszolalása után mégis azt határozta, hogy maradjunk meg csak a mostani rendszer mellett.

Némi vitát keltett még az uj igazságügyi palota épitési czéljaira a város által felajánlott terület átadása.

A belügyminiszter kivánságára névszerinti szavazással nagy többséggel döntött a közgyülés az átadás mellett.

Még csak azt emlitjük meg, hogy a Rákoczy-hegy alatt vezető ut javitására 2600 és egynehány forint lett megszavazva.

— **Jelmez estély.** A kolozsvári korcsolyázó-egylet által február 2-ra tervezett jelmezestély a kedvezőtlen időjárás következtében elhalasztatott. Ha az idő megváltozik, az estelyt még ez időszakban okvetlenül megtartják.

— **Országos korcsolya verseny.** A kolozsvári korcsolyázó egylet február hóban vasárnap délelőtt 11 órakor a sétatéri tavon országos korcsolya versenyt rendez. A részletes programmot következő számunkban közöljük.

— **Álarczos bál.** A febr. 14. athletaálarczos bál meghivói szerdán csütörtökön adatnak postára. Az érdeklődés a mulatság iránt igen nagy. Jegyeket a néző helyekre már is többen váltottak.

— **Rablógyilkosság Mérában.** A Kolozsvárral szomszédos Méra községben Vasárnapra virradólag borzalmas módon végrehajtott rablógyilkosság történt. Eddig még ismeretlen tettes behatolt a kora reggel Simon János mérai földész házába, s először a még ágyban fekvő Simon Katát, egy 10 éves leányt fejszével támadott meg, s fejére néhány mély vágást tett, ugy, hogy a fő majdnem leesett a törzsről. Ezután a szobába lépő Simon Jánosnénak esett, s annak fejét is néhány fejsze csapással szétvágta. A tettes ezután az egyik láda fiókjában talált husz frt készpénzt magához véve elmenekült. Hogy ki volt ez iszonyu tett végrehajtója, mindeddig nem lehet tudni, mert a gyilkosság elkövetése után nem sokára az egész falu összecsődült s a mi esetleg bünjel lehetett volna, — azt már nem sikerült feltalálni. A gyilkosságot csak a tett elkövetése után, pár óra multva vették észre a szomszédok. Maga a megölt asszony férje ez időben Kolozsvárt volt, hova tejet szállitott, s csak a d. u. 2 órai vonattal érkezett haza. — A szegény ember közel áll a megőrüléshez, olyan iszonyu lelki állapotban van. A vizsgáló biróságtól az értesités vétele után Bocskor László biró azonnal kiszállott Mérában. Eddig még a tettest nem volt képes kinyomozni, mert a bünjelek eltüntek, de reménye van, hogy rövid időn kézre keriti a bünöst. Simon János pár nap előtt marhát adott el, s tudták, hogy pénze van s ez szolgálhatott okul a vakmerő rabló gyilkosságra.

— **Esküvő.** M. d. e. vezette oltárhoz Walton Lujza kisasszonyt, Walton Eduárd leányát, Lammert Eduárd müncheni festőművész.

— **A kolozsvári dalkör** 1898 évi febr. hó 10-én (csütörtökön) a városi „Vigadó" termeiben jótékonyczélu, tánczczal egybekötött, zártkörü rendes tréfás dalestélyt rendez. A rendező bizottság élén: Biró Béla egyleti elnök. Dr. Óvári Kelelemenné a női kar elnöke. Geréb Mártonné, Szvacsina Gézáné, Hóry Béla, Pollák Lajos, Szvacsina Géza, alelnökök. Cs. Csiky Emánuel titkár, Tuka Mihály, pénztárnok és Oberti B. János, karnagy állanak.

— **Megszünt a sertésvész.** Kolozsvár polgármestere ezt a hirdetést közli: Mivel a város területén lévő sertés állományban 1897. évi deczember hó 29-ike óta sertésvészben sem egyetlen megbetegülés, sem pedig elhullás nem történt, a sertésvész ezennel megszüntnek jelentetik ki és Kolozsvár szab. kir. város területe az emiatt elrendelt zárlat alól feloldatik. Ennek következtében alólirott tanács köztudomásra hozza, hogy jövőre ugy a sertésvásárok tartása, mint a város belterületén lévő sertések kiszállitása megengedtetik s egyáltalában mindazok a tilalmak és a sertésvész megszüntetése czéljából elrendelt intézkedések, a melyek 9304—1897. fk. szám alatt köztudomásra hozattak, a ma napától kezdve hatályon kivül helyeztetnek. Kolozsvár szab. kir. város tanácsától 1898. évi Január hó 28-án.

— **Részvétirat Szathmáry György özvegyéhez.** Kolozsmegye tantestülete Szatmáry

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

György, közokt. miniszteri tanácsos, elhunyta alkalmából a következő meleghangu részvétiratott intézte az özvegyhez.

Méltóságos Asszony!

Engedje meg Méltóságod, hogy boldogult férjének számos tisztelői között a kolozsmegyei tankerületi tanitó testület is megjelenhessen mélyen érzett részvétének kifejezésével.

A megboldogultban a magyar haza és nemzet egyik leghübb fiát, a népoktatásügy egyik legbuzgóbb apostolát, a néptanitók jóindulatu pártfogójukat s a mi tanitó testületünk érdemekben gazdag s osztatlan szeretettel környezett tiszteleti tagját vesztette el.

Nem keresünk vigasztaló szavakat Méltóságod mérhetlen bánatára, de a közös veszteség érzetében enyhületet nyujt szivünknek, ha biztosithatjuk Méltóságodat, hogy a megboldogultnak neve kitörhhetlenül be van vésve mindnyájunknak szivébe s a nagy vesztés bánat sulya alatt mi is gyászolunk Méltóságoddal.

Gondviselés adjon Méltóságodnak erőt a csapás elviselésére s megnyugtató vigasztalást kedves gyermekei boldogságában.

Maradunk a kolozsmegyei tankerületi tanitótestület nevében Kolozsvárt, 1899. jan. 20-án, alázatos szolgai: Sólyom János, elnök, Vásárhelyi Gyula, titkár.

— **Unitáriusokká lett románok** Bikalat (Torda-Aranyosm.) községében a mult hónap végén — a miut értesülünk — mintegy 20 görög kath. román család (köztük a községi biró, adószedő és számos képviselő testületi tag), áttért az unitárius vallásra. Elhatározásuk indoka főképpen a pap és hivek között fennálló folytonos egyenetlenség, de e mellett nem kis befolyással voltak elhatározásukra Székely András, aljárai unitárius lelkésznek szép hitszónoklatai, melyeknek meghallgtására vasárnaponként tömegesen szoktak átjönni az uj hivek az Aljárától másfél kilométernyire fekvő Bikalat községéből. Értesülésünk szerint a hitbuzgó lelkész templomon kivül román anyanyelven is megmagyarázza román halgatóinak beszéde lényegét. Egyébként nagy részök érti a magyar nyelvet. Legközelebb a bikalati uj unitárius hivek leányegyházat alakitanak.

— **Ebédek Majláth püspöknél.** Majláth gróf erdélyi püspök Gyulafehérvárott tegnapelőtt adta a második nagy farsangi ebédet. Hivatalos volt erre a városi tanács hat tagja, élükön Novák Ferencz kir. tanácsos polgármesterrel, a királyi törvényszék és ügyészség birói kara, Nemes Sámuel törvényszéki elnök, Avéd Jákó gymn. igazgató, dr. Náthán főorvos, továbbá a különböző hivatalok fejei, valamint az összes felekezetek lelkészei.

— **Félesztendeje alszik.** A német orvosok csodájára járnak most egy nendingeni leánynak, a ki már félesztendeje kataleptikus állapotban van. A beteg a legrendesebb módon alszik s ugy látszik, álmodik is, mert arcza gyakran ölt erre következtető kifejezést. Liebermeister tübingai tanár klinikájára akarta vinni a leányt, de a szülők nem egyeznek ebbe bele. Az alvót mesterséges uton táplálják.

— **Szinielőadás.** Vasárnap este a gyulafehérvári tisztikar jól sikerült szinielőadást rendezett a várbeli tiszti kaszinóban, a hol a polgárság köréből is igen sokan voltak jelen. A tánczczal egybekötött előadás nagy sikere arra inditotta Mars fiait, hogy ez idei farsangon még egy mulatságot csináljanak. Ez jelmezbál lesz kotillonnal és a jövő hó 22-én tartatik meg.

— **A Nemzeti Kaszinó közgyülése.** A bpesti Nemzeti Kaszinó tegnap délelőtt 11 órakor tartotta meg rendes évi közgyülését. Esterházy Mihály elnök igazgató ajánlatára a közgyülés elnökévé gróf Szapáry Istvánt választották meg, kinek megnyitó szavai után Ilk Mihály titkár olvasta fel az igazgatósági évi jelentését. A jelentés szerint a kaszinónak a mult évben 2 tiszteletbeli, 713 rendes és 5 rendkivüli, összesen tehát 720 tagja volt. Évközben elhunyt 17 tag s felvettek 16 uj tagot. Az ezredéves ünnepségek alkalmával megszavazott 10,000 forintos kulturalapitványból még két részlet maradt hatra, melyek közül a máramarosi egylet a részére megszavazott 700 forintot az idén is felvette igy csak az ungmegyei maradt hátra, mely az alapitó oklevél kiállitását s a pénz felvételét februárra helyezi kilátásba. Az igazgatóság a mult évben 11 kötetben elkészitette a könyvtár osztálykatalogusát s revidiáltatta a könyvtárt, mely 19,628 kötetben 8881 müvet tartalmaz, köztük sok oly értékes müvet, melyet egyesek alig szerezhetnek be. A tagok szellemi táplálására szolgál meg 151 hazai és külföldi lap és folyóirat is. Az 1897-ik évben a kaszinó a könytárra 2501 forintot forditott, a melyből tisztán könyvek vásárlására 1358 forint esik. A jelentés kiterjeszkedik az igazgatóság abbeli törekvésére, hogy a konyha árait jelentékeny áldozatok mellett 20—25% kal leszállitotta. A szinházakra a kaszinó az elmult évben 5330 forintot fizetet reá, vagyis 45%-át kapta vissza a szinházak bérleti árának. A számadásokra nézve, melyek 143.611 forint 36 krajczár bevetellel szemben 127.694 forint 56 krajczár kiadást s e szerint 15.916 forint 80 krajczár maradványt mutatnak, a közgyülés megadta a felmentvényt; az 1898. évre összeállitott költségelőirányzatot, — melyben a bevételeket 116.496 forinttal, a kiadásokat pedig 116.909 forinttal irányozták elő, a közgyülés változatlanul elfogadta. E költségvetésben a kaszinó 2600 forintot szavazott meg jótékony és kulturális czélokra, és pedig az inségesek részére 1500 forintot, a segesvári Petőfi szoborra 500 forintot, s az ungmegyei kulturegylet részére 600 forintot. E közben a szavazatszedő bizottság gróf Stáray János elnöklete alatt megkezdte müködését, de a választások eredményét csak a jövő vasárnap február 6-án délután 4½ órakor tartandó hitelesitő közgyülésen fogják kihirdetni. A különböző bizottságok megválasztása után elhatározták, hogy a Széchenyi lakomát február 6-án, délután 5 órakor tartják, mely alkalommal gróf Bethlen András mond ünnepi beszédet.

— **Szerenád.** Mint fest — az est! A hold — mosolyt — vete — szerte — csillag — csillog — millió. — S mily jó — a lég. — Elég — hüs, de — üde.

És szól — Mollból — Edgár: — „Mi kár! — Irma — sir ma. — Hivem — hiven — szeret, — s eret — vágok — konok — apján, ha tán — utat mutat."

És mén — sebtén. — Obozt, — kobozt ó, na! — hóna — alá — csalá.

... És szól — Mollból — a lant — alant, — de fent — kifent — bajusz — kikusz. — S merény! — Edény — repül, — mitül — funér — hun ér — helyén — lemén.

Fodrász — eláz, — kalap — egy lap — gérokk — csurog. — Berbé — usgyé! — S kinnal — inal — lova — tova.

— **Magyarország népesedése 1897-ben.** Most jelent meg a m. kir. központ statisztikai hivatal Havi Közleményeinek 1897. évi deczemberi füzete, a mely a deczember havi adatok közlése mellett már az 1897. évre vonatkozólag összefoglalva az egész évről is magában foglalja a főbb eredményeket. Ebből vesszük át a lefolyt év népesedéséről a következő érdekes és tanulságos adatokat: Magyarországon és Fiumében az 1897. évben élve született 643.038 gyermek, halva 14.643. Hét évnél fiatalabb korban 233.533-an haltak meg, hét évnél idősebb korban 218.290-en ugy, hogy az összes halálozások sz. 451.823, a népesség természetes szaporodása tehát 192.215 lélek. Ezek a számok azonban ideiglenes természetüek, a végleges eredmény jóval kedvezőbb lesz; a több ezerre rugó utókönyvelések legnagyobb részben a halálesetekéi. Népesedési mérlegünk 1896. évi népszaporodáshoz képest azonban igy is többletet tüntet fel. Az egyes hónapok közül márcziusban találjuk a legtöbb (60.000-en felüli) születést, ellenben a nagyböjti (márczius—áprilisi) házasságok csekély száma miatt, deczember a születések száma tekintetében utolsó helyen áll. Az előző 1896. évben ugyancsak márcziusra esett a legtöbb születés s a legkevesebb pedig juniusra.

— **A kormányozható gólya.** Egyik budapesti lap bécsi levezője meginterviewolta Schenk professzort, a ki ezuttal sem nyilatkozott fölfedezéséről bővebben, de mondott néhány érdekes dolgot, a mint itt következik:

— Nagyon is sokat tulajdonitanak nekem ez ujságok. Annyiból áll az egész, hogy egy anyának öt-hat leánya van és egy fia sincs. Én mintegy a természetet korrigáltam meg, amikor hosszu tanulmányok és kutatások után eljutottam oda hogy az öt leány mellé egy fiut is jutassak a családba. — Még egy esztendeig folytatom kutatásaimat, aztán a nyilvánosság elé lépek velük. Addig is napról-napra kapom a világ minden részéből a leveleket. Valamennyit nők irják és érdekes, hogy ámbátor 30—40 jön naponta, még eddig egy sem akadt, a ki leányt szeretett volna, mindeniknek fiu kell!

Végül önérzetesen jegyezte meg Schenk:

— Hat fiam van, mert akartam, hogy hat fiam legyen.

— **Puskák a szegen.** Igen, ma már oda kerülnek azok a fenyes aczélcsövek, Lankaszterek, Lafaucheuxok s más kedves fegyverek a szegre. Melyik vadásznak nincs egy „kedves" puskája? Ma beáll az általános vadászati tilalom s s a legférfiasabb sport ezer gyönyöreiről néhány hónapra le kell tenniök Nimródjainknak. Január 15-től kezdve tilos már az őzbak, január 31-én pedig beáll — a tilalom a nyulra fáczánra, és tuzokra is — s ezzel minden vadra, kivéve persze a duvakat. A vadász kipuczolja puskáját s odateszi az agancsfogasra a többi vadászati szerszám közé. Csak az erdészek s a vadaskerteket ápoló vadászok nem pihennek el. Ők most már kizárólag vadjaik gondozására forditják az időt, etetik, ápolják a vadat, mert ugy lesz csak megint gazdag állomány esztendőre. És nem pihentetik fegyverőket sem, sőt nagy buzgalommal pusztitják a duvadakat: vaddisznót, farkast, rókát, vadmacskát, ragadozó madarakat — no meg medvét, a hol van, de ebből a gyönyörből már csak a kegyelmes és fenséges vadász uraknak szokott kijutni. Februar hónapban általános a tilalom, de márcziusban már ismét lehet vadászni, a hot van siket és nyirfajd kakas, ezeket márczius, április és május ban szabad elejteni. Április elsejétől már szabad az őz bakot is, julius elsejétől a szarvast és dombiákat, augusztus elsejétől a vergét és foglyot, augusztus 15-én pedig ismét megkezdődik a nagyszezon, szabad lesz a nyul, fáczán, tuzok és császármadár is. Megint lekerül a szegről minden puska s a vadászok pihent erővel indulnak zsákmányaik után.

— **A nap sebessége.** A harminczas években Struve, a hirneves csilagász kiszámitotta, hogy a nap egy másodpercz alatt 0·6 kilométernyi utat tesz meg. Struve ur azonban, mint ezt a legujabb tudományos megfigyelések mutatják alaposan tévedett. Monc, a világhirü dublini csillagász a nap sebességét, vagy kétezer álló csillaghoz viszonyitva a legpontosabb müszerekkel megvizsgálta és azt találta, hogy a nap másodperczenként tizenhat—huszonnégy kilométernyi utat tesz meg.

— **Orvosok figyelmébe.** Ifju doktorok, a kik itt nálunk pácziensek és praxis nélkül tengődtök, menjetek el Kis-Ázsiába, ottan is Syriába, annak is Hamah nevü városába. A mint ugyanis arra járt utazók hirül hozták, ott, annak daczára, hogy 60,000 lakosa van a városnak, egyetlen orvosa sincs. Pedig éppen most valami szembetegség is járványos ott. Praxis nélkül szükölködő orvosok: Fel, fel, fel Hamáhba, fel Hamáhba!

Az egyedül kellemes izü természetes hashajtószer a FERENCZ JÓZSEF keserüviz, miért is általánosan kedveltté és népszerüvé vált. A biztos és tartós hatásu Ferencz József vizet 10 világkiállitáson tüntették ki aranyéremmel és egy háztartásban sem szabadna hiányoznia.

TANÜGY.

A rajzoktatás részletes tanmenete a kolozsvári államilag segélyezett nőipar-tanodában az 1897-8 tanévben.

I. Osztály. Hetenkint 4 órán.

A pont, vonal és sik fogalma és szemléltetése a mértani-testből vezetve le. A vonalak nemei. Egyenes vonalak iránya. Egyenesek egyenlő és részarányos részekre osztása; próbálgatas, mérővessző és szerkesztés utján. Két egyenes egymáshoz való helyzete: párhuzamosság, merőlegesség, a szög. A szögek nagysága, nemei, mérése, osztása és átvitele; szerkesztés és szögmérő segitségével. Az egyenesek társitása: zárt-terület, vagy idom. A négy és háromszögek nemei. A négyzetes és háromszöges háló. Szabályos és szabálytalan sokszögek szerkesztése körön belül és adott alkotórészekből. A szabályos és szabálytalan sikidomokba és ezek összetételéből alkotható egyenes vonalu ékitmények rajzolása u. m. szalag (meander), padló, szöglet- és fonadék diszek, 3, 4, 5 és több águ csillagidomu ékitmények; különös tekintettel a rajzeszközök helyes használatára. Simetricus idomok. Az idomok hasonlósága és egybevágósága. A görbe vonalak nemei. A szabályos sikgörbék u. m. kör, kerülék, hajtalék, tojás-idom, mentelék és a csigavonalak szerkesztése és az ezekből ugyszintén a szabálytalan görbékből alkotható sikékitmények rajzolása eszközökkel és szabadkézzel. Sikidomok arányos kissebbitése és nagyobbitása. A másolási módok. Rajzok átvitele szövetekre. Egyszerü mértani testek isometricus és dimetricus ábrázolása.

II. Osztály. Hetenkint 4 órán.

Ékitményi alap-alakzatok: u. m. természetes és stylizált növénylevelek, virágok, gyümölcsök és ezek összetételei. Szalag diszek (meander) rosetták, palmetták, achantusok, oromzat és mezőny diszek (füllungen). Mindezek tuschal, sépiával egy két tonussal, később több szinnel. Különös tekintettel első sorban: a kellő fokozat megtartásával (könnyebbről a nehezebbre), a rajzolási készségre, másodsorban; az egyes styl fajokból a legjellemzőbb alakokat választva, a styl-ismeretre. Az anyag beosztásánál tehát nem a styl-fejlődési időrend, hanem a rajzolás didacticája a fő szempont.

A rajzoktatás menete egyuttal styltani any g-gyüjtés, melyből az egyes stylusokat jellemző tulajdonságok fokozatosan összettettebb ismétlés, összehasonlitás és összefoglalás által vonatnak le.

A távlatgép ismertetése s ezen a távlati szabályok szemléltetése. Vonalak, szögek, határolt sikok, az egyenes és görbe felületü rendes mértani testek hálózatainak rajzolása sodrony mintakról, a távlati szabályok szerint. Egyenes és görbe felületü rendes mértani, ezeknek összetételei és testcsoportozatok rajzolása nagy méretü tömör famintákról, a távlati és árnyékolási szabalyok begyakorlására. Mindezek szürke papirra rajzolva fehér kréta és szén, vagy puha rajzonnal; előbb csak saját, később vetett árnyék, visszaverődő fény és tükröződéssel is.

III. Osztály. Hetekint 4 órán.

A szinhármonia ismertetése. Stylszerü szines ékitmények festése szines mintalapokról, de mindig kissebbitett vagy nagyobbitott mértékben. Ékitmények átalakitása, azaz a diszitendő tárgy, illetve területhez alkalmazása. Például: Két párhuzamos egyenes között adott meanderst körbe vinni. Egy négyzetes rosettát 3, 5, 6, stb. águ rosettává átalakitani. Egy négyzetbe rajzolt ékitményt deréknégyszögbe, szabályos, vagy szabálytalan sokszögbe rajzolni. Folytonos vonalakkal rajzolt ékitményt vagy monogramot kereszt öltésekre átalakitani. Egy folyó-ékitményhez a benne előforduló motivumokból szögletdiszt alkotni stb.

Virág festés természetes szinekkel, szinezett mintalapokról. Virág és diszlet festés papirra, fára, csontra és szövetre. Az eddig szerzett stylbeli ismeretek összefoglalása. Bővebb magyarázatok az egyes stylusokról styl-fejlődési időrendben, különös tekintettel a renaissance és magyar diszitő stylre.

Plasticus ékitmények rajzolása főszmintákról; elébb szürke papirra fehér kréta és szén, vagy rajzonnal, később fehér papirra. Az előrehaladottabbak egy pár virágot festenek természet után.

Az I. osztályban egész éven át, a II. osztályban a távlati rajzolásig tömegtanitás alkalmaztatik, táblai előrajzolás után, kifejtő módon.

MŰVÉSZET.

Szinházi hirek. Holnap, szerdán két előadá lesz. A „Tolonczˮ Tóth Ede népszinmüve, melyet már 3 év óta nem adtak, szerdán este fog szinrekerülni. A főszereplők: Angyal Liszka: S. Ádor J., Ördög Sára: Laczkó Aranka, Mravcsák: Szentgyörgyi, Kontra: Leővey stb. Délután „Boszorkányvár" czimü operettet adják félhelyárakkal.

Leszámolás. A hét ujdonságára, Géczy egyik régibb népszinmüvére szorgalmasan készülnek a szinháznál. A főszerepeit K. Szerémi G., Turchányi O., Szentgyörgyi, E. Kovács Gy., Kassay és Rózsahegyi fogják játszani. A darab bemutatója szombaton lesz.

A kikapas patikárius. Gandillet kitünő bohózatát megszerezte az igazgató s még e hóban szinrekerül nálunk ez az ujdonság, melyet a Magyar Szinházban rövid idő alatt 25 ször adtak.

IRODALOM.

Jókai, Bródy, Rákosi 184S-ának VIII-ik és IX-ik füzetét kaptuk meg ma. Immár deczemberben járnak, a trónváltozásnál. Az eddigi események gazdag gyüjteménye e mü, mely nemcsak képekben mul felül minden eddigi magyar vállalatot, de szövege is méltó a nagy időkhöz, s nem tuloz senki, a ki azt mondja, hogy ez valóban legjobb és teljes története a forradalomnak. Tudósaink maguknak és egymásnak irnak, alig nyujtanak olykor valamit a nagy közönségnek. Ime egy mü, mely egyenesen annak készült, édes mindnyájuknak, melyet a főrangu világ és a nép egyaránt megérthet, s mely mégis a történeti ismeretek teljességével, a haza lángoló szeretetével fordul a mult homályosulni kezdő képei felé, s a müvészi szó teljes megnyilatkozó hajlamával és kedvével árasztja ránk saját ihletének gyönyöreit.

A nemzet valóban méltán ünnepli az ötvenéves évfordulót, midőn annak ily maradandó emléket állit.

A most megjelent füzet gazdag tartalmából különösen a Dobblhoff arczképéhez irt szövegét, a második bécsi forradalom rövid áttekintését, a Ferencz József, Görgei-czikket, s a trónváltozásról szóló sorokat emeljük ki. — A képek közül igen sikerülő rajzra és reprodukáczióra egyaránt. „A világszellem" és „Dobl ur" czimü kép, Róth és Philippovich fegyverletétele Ozoránál, mely az Országos képtárban levő egykoru akvarell után készült; kiemeljük még Bitzó rajzát az Oláhokról, Szinnyey Pál. Előörsét — ehhez maga Jókai irta a szöveget de őt mi csak nem dicsérhetjük meg! — „Jellasich táborát" t Schwechatnál, Görgeinek 1849-ről való képét, melyet Gyulai Pál engedett át a vállalatnak, s végül az osztrák katonaság egyenruházatot mutató kémeket, melyek Dr. Allemand J. egykoru rajzai után reprodukáltattak.

A 9-ik füzetben I. Ferencz József arczképe (Eybl rajza után 1849) s a tót küldöttség Ferencz József főherczeg előtt a legszebbek.

A 2-ik füzet méltó folytatása az előbbieknek, s alig várjuk a világ e legszebb könyvének folytatását.

A munka Révai Testvérek Irod. Int. Részvénytársaság kiadásában jelenik meg. Kapható minden könyvkereskedésben. Egy füzet ára 30 kr. Az egész mü 9 frt.

Gyászrovat.

Nagybaczoni Baló László és neje Ábrahámfalvi Ugron Julia s gyermekeik: László, Gáspár, Veronika, Sándor és Margit; Szenterzsébeti Szakáts Péterné sz. Ábrahámfalvi Ugron Rózsika és férje Szenterzsébeti Szakáts Péter és gyermekeik: Tibor, István és Zoltán, mint szülők, testvérek, nagynénje és sógora, ugy a maguk, mint a nagyszülők és az összes rokonság nevében a sziv legmélyebb fájdalmával jelentik forrón szeretett kedvesüknek, Nagybaczoni Baló Rózsikának folyó hó 29-én délután 3 órakor, életének 10-ik hosszas szenvedés után történt elhunytát. Gondosan ápolt, féltett virág voltál s tiéidnek örök bánatára hervasztott el a tél zord fagya. Pihenj, álmodj édesen! Marosvásárhelyt, 1898. jan. 29-én.

KÖZGAZDASÁG.

A mezőgazdasági bank. és takarékpénztár részvénytársaság évi rendes közgyülését f. hó 30-án délelőtt fél 12 órakor tartotta meg a bank Jókai u. 3 sz. alatti hivatalos helyiségében. Az igen szép számban megjelent részvényeseket Péterti Zsigmond közgyülési elnök üdvözölvén, miután megállapitotta, hogy a közgyülés határozatképes, azt megnyitottnak jelentette ki.

Ezután Ferenczy Gyula vezérigazgató olvasta fel az évi jelentés és zárszámadásokat, mely az intézet igen szép fejlődéséről tanuskodik. Örömünkre, szolgált hallanunk a felolvasottakból, hogy az elmult év kedvezötlen közgazdasági viszonyaink daczára is az intézet minden üzletágában igen nagy emelkedés volt elérhető. Az évi összforgalom 7 millió 144867.33 frt volt, mely a mult évvel szemben 2 millió 867683 36 frt emelkedést tüntett ki.

A takarékbetét álladék jóval meghaladja a félmilliót, s a tavalyi 84000 frt emelkedéssel szemben az évi betétemelkedés 187985.67 frttal tett ki. A betétnek e szép emelkedése a közönség részéről mindjobban nyilvánuló bizalom jele s ez tette lehetővé, hogy az intézet a hitelkeresők igényeit teljes mértékben, kitudta elégiteni. A f. évben a bank által leszámitoltatott 3990 fr. váltó, melyek benyujtva a kereskedő ipar és különösen a gazda közönség köréből voltak. A váltótárcza állomány 686748.11 frtra emelkedett, s igy előző évit 30744. 48 frttal mulja felül. Az évi tiszta nyereség összege 12632 30 frt, mely szintén felülmulja 25%-al előző évit s mely a 100000 frt részvénytőke $12^{6}/_{10}$ %-as jövedelmezőségének fel meg. A nyereség felosztásánál a részvényesek 6%-os osztalékban részesülnek s a szelvények darabonként 3 frttal már febr. 1-től beváltatnak Kolozsvárt az intézet pénztáránál és Budapesten a Magyar Országos Központi Takarékpénztár r. t. vál. A tartalék alap az ez évi javadalmazással 17000 frtra emelkedett s a nyereségből jótékonyczélra 100 frt utaltatott ki. — A részvényesek nevében Deáky Albert emelkedett hangu beszédben mondott köszönetet az igazgatóság, vezérigazgató és tisztikar sikerdus müködéseért s a gyülés az elnök éltetésével oszlott szét.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék" táviratai, telefon tudósitásai, és sürgöny-levelei.)

Országgyülés.

Budapest, febr. 1.

A képviselőház mai ülésén folytatták a belügyi tárcza költségvetésének tárgyalását.

A rendőrség tételénél Pichler Győző szóba hozta a bpesti rendőrség visszaéléseit a személyes szabadság és törvénysértéseit.

Olay követelte, hogy a rendőrség kezéből vegyék ki jövőre a nyomozást. Visontai felszólalása után Perczel védte a rendőrséget.

Szerb dynasztia veszélyben.

Budapest, febr. 1.

Ujvidékről jelentik, hogy Milán exkirályt haza kellett hivni azért, mert a radikálisok a dynasztiát számüzni akarták s a montenegrói fejedelmi családot megakarták hivni Szerbia királyi trónjára.

Szalavszky-Rakovszky-affér.

Budapest, febr. 1.

A Szalavszky és Rakovszky István közt felmerült ügyben a becsület biróság fog dönteni. Ez itélettől függ a felek további lépése.

Deschan kegydija.

Budapest, febr. 1.

Deschan Achill, temesmegyei alispán, a megyéhez kegydijért folyamodott.

Nagy orkán.

Budapest, febr. 1.

Tegnap a fővárosban nagy orkán dühöngött. Több épületet megrongált és különösen ős-budavárát sok helyen zuzta összevissza. Egy cseléd lányt az uiczán kapott fel a szélvihar.

A New-York kávéház 1000 forintos üveg ablakait összezuzta. Az Andrássi uton a régi Petanovics-féle vendéglő üvegtetőjét beszakitotta, honnan a vendégek rémülve menekültek.

Szászok bankettje.

Brassó, febr. 1.

A Bécsből eredmény nélkül hazatért szász asszonyok tiszteletére nagy bankettet rendeztek a szászok.

A banketten a zöld szászok kékültek, zöldültek, ugy szidták a magyarokat.

Elitélték a német császárt. (Szegény császár) kinek magyarországi látogatása arról győzte meg őket, hogy nem számithatnak a német nemzetre.

Az inteligenczia a bankettől távol volt.

Főszerkesztő:
BARTHA MIKLOS.
Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTÉR.

Tisztelettel tudatom, hogy
ügyvédi irodámat
Kolozsvárt **Belmonostor-utcza 12. sz.** alatt megnyitottam.
Dr. F. Nyerges Zsigmond.
1—2

Kováts P. Fiai
a ház lebontása miatt üzletüket Főtér 4 sz. alá, a volt **Hofer-féle üzlethelyiségbe — a Városháza közelében tették át.**
3—*

100 drb vasalt és vasalatlan
targoncza
készletben eladó Kültorda-utcza 27 sz.
2—3 GERGELY JÁNOSNÁL.

Iskola Alapitvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Sz. 9—1898. eln. 80. 1—3.

Pályázati hirdetmény.

Szamosujvár sz. kir. város Képviselőtestületének 1897. évi deczember 16-án 151. jkvi sz. a. kelt — és a városi Tanács által idei január 10-én 4394—1897. szám alatt kiadott — határozata folytán az üresedésben levő városi **épitész-mérnöki,** mint szerződés melletti szegődményes állás, évi 600 frt tiszteletdijjal; és a városi uradalomba való kiszállások alkalmávali fuvar és napidij illetménnyel, folyó évi **Márczius 1-től** kezdődőleg betöltendő lesz.

Felhivom a pályázni kivánókat, hogy ajánlati kérvényeiket — okmányokkal felszerelve — folyó évi **Márczius 1-ig** hozzám terjesszék be.

A szegődményi szerződés feltételei alólirott Polgármesternél megtekinthetők.

Szamosujvárt, 1898. január 29 én.

Placsintár Dávid,
polgármester.

Szolnok-Dobokavármegye közigazgatási erdőrendészeti bizottsága.

Sz.: 26. erd. biz. 81. 1—1.

Pályázat erdőőri állomásra.

Szolnok-Dobokavármegyében rendszeresitett egyik kerületi erdőőri állás megüresedvén, annak betöltése végett pályázat hirdettetik.

Ezen állással 250 frt évi fizetés, 40 frt lakpénz és 60 frt lótartási átalány van egybekötve.

Pályázni óhajtók felhivatnak, hogy az 1879. évi XXXI. t. cz 37. §-a értelmében felszerelt folyamodványaikat **folyó évi mártius 1-ig** a vármegye közigazgatási erdőrendészeti bizottságához nyujtsák be.

Erdőőri szakiskolát végzettek elönyben részesülnek.

Deésen 1898 évi január hó 20-án.

id. báró Bornemissza Károly,
főispán.

Párizsi arany-érem.

CS. és KIR. SZABADALOM!!

WITTMANN és RINDT

épület, butor és teke-asztalosok

Kolozsvárt, Óvár Bástya-utcza 2. szám.

Nagy-Várad: **Arany okmány!!** — Fiztergom: **Uj találmányért disz-oklevél!!**

45. 5—00 Ajánljuk saját szerkezetü

ebédlő-asztalainkat kétféle szerkezetben, **24** és **36** személyre kihuzható anélkül — hogy **külön betevő vendéglapot igényelne** a teljes asztallapok **bennfoglaltatnak,** az összecsukott asztal a **rendes ebédlő-asztal nagyságát képezi.** Szerkezete egyszerü kezelésü, erős és elpusztulhatatlan, a **miért 10 évi jótállást vállalunk.** Mintapéldány üzletünkben bármikor megtekinthető.

Ajánljuk továbbá uj szerkezetü **Teke** (billiárd) asztalainkat kávéházak, vendéglők, egyletek, casinok és magánházak részére, — annyiból hogy **kevés helyet** foglal és igen szórakoztató játékot nyujt ugy hölgyek mint urak részére. Megtekinthető szintén üzletünkben.

Egyuttal becses figyelmébe ajánljuk a t. közönségnek, hogy ugy a saját szerkezetü **ebédlő asztalaink,** — valamint a **teke-asztalainkra** bármily régibb szerkezetü asztalokat átalakitni lehetséges, a mit a lehető legjutányosabban és leggyorsabban eszközlünk, ugyszintén billiard asztalok behuzása és javitását elvállaljuk.

Kiváló tisztelettel **Wittmann és Rindt.**

Uj találmány!

A Dr. EGGER-féle

INJECTIO HAMAMELIS VIRGINICA

a leghatásosabb külszer [befecskendezés] férfiak- és nőknél, uj és idült folyások valamint csőbántalmak orvoslására. A Hamamelis Virginica tropicus növény, rendkivüli hatása a nyákhártyára orvosilag már régen el van ismerve, ugy hogy ezen különben is szerencsés összetételü Injectio ennek köszönheti gyógyerejét. 2—3 üveg használata a legmakacsabb bajt tetemesen javitja, illetve meggyógyitja.

Egy üveg ára 70 kr., a pénz előleges beküldése mellett postán bérmentve: 1 üveg ára 1 frt 05 kr., 2 üv. 1 frt 75 kr., 3 üv. 2 frt 45 kr. — Főraktár: Gyógyszertár a „Nádor"-hoz Budapest, VI., Váczi-körut 17. Kapható Kolozsvárt: Biró János, Tanács József és Palóczy Lajos Dr. Czetz Dénes, Burger Frigyes, és Boksh Lajos uraknál. 966. 17—*.

Kolozsvári vizmü- és csatorna-vállalat.

Kolozsvári vizmü- és csatorna-vállalat.

ZELLERIN M. gyári részvénytársulat

Magyarországon a legrégibb, 40 év óta fennálló

vizmü- és csatorna-vállalat.

Többszörösen kitüntetve.

Fő- és vidéki városokban több mint **6000** magán- és nyilvános épületeket rendezett be.

AJÁNLJA MAGÁT

a n. é. kolozsvári ház-tulajdonosoknak, — mint a házi vezetékek összeköttetésére és a városi vezetékek készitésére egyedül jogosult vállalat — a legszolidabban

házi vizvezetékek és csatorna-munkák,

vizkagylók, Closetek, fürdők, öntöző-csapok

berendezésére.

Költségvetéseket, tervezeteket dijtalanul szivesen készit a

ZELLERIN M. gyári részvénytársulat
kolozsvári vizmü- és csatorna-épités vezetősége,
(Kolozsvárt, Belmagyar-utcza 45. sz.)

625.(68—x)

Ugyanitt kapható: „Praktikus tanácsadó a házi vezetékek kezelésére." — Ára 1 frt.

Kolozsvári vizmü- és csatorna-vállalat.

Kolozsvári vizmü- és csatorna-vállalat.

Románul — lehetőleg németül is — tudó segéd, a szigorlatokon tulesett jelölt, — vagy helyettes vidéki kis városban kir. közjegyzőnél

jó fizetés mellett állandó alkalmazást nyerhet.

Csakis teljesen megbizható — szorgalmas, gyors és productiv munkaerejü pályázók jelentkezzenek.

Ambitionált doctor juris közjegyzői gyakorlat nélkül is pályázhat.

Levelek az eddigi alkalmazás és esetleges feltételek közlése mellett **„Délmagyarországi közjégyző"** czim alatt e lap kiadó-hivatalához czimzendők. 61. 3—3.

KÖHÖGÉS,

rekedtség és **elnyálkásodás** ellen a legjobb hatásu szer a **RÉTHY**-féle

pemetefű-czukorka,

mely ezen bajokat gyorsan megszünteti. Kapható minden gyógyszertárban. Egy doboz ára **30** kr. 5 dobozzal **1 frt 50 krért** bérmentve küld

RÉTHY BÉLA
31—50 gyógyszerész Békés-Csabán

Csak akkor valódi, ha minden doboz fenekén aláirásom látható.

822. 35—50.

Réthy Béla gyógyszerész

Mit vegyünk??

Egy családi SINGER varrógépet

BERNÁTH EDE SANDORNÁL,

annál is inkább, mert az okvetlen szükséges mindennemü háztartásnál, és ürökös darab is. Nagy raktáron van mindenféle u. m.: **Singer, Wehler, Wilson, Minerva, a melyik előre és hátra is egyformán dolgozik, Titania, Medium, Howe, Cilinder,** kis- és nagy **Karlikahajós, kötő és kézihimzőgép,** a melynek az ára 4 frt és sokkal előnyösebb a géphimzésnél. — Ugyszintén kaphatók nálam mindenféle egyéb **varrógép** és **kerékpárrészek,** angolutik, olajok stb., és a mi fő, havi kis részletbeni fizetés ellenében, ugy a helybeliek, mint a vidéken lakó t. vevőközönségnek. Árumért öt évig jótállok és meg nem felelés esetén, azonnal kicserélem.

A javitásokat gyorsan és olcsón elkészitem!

Becses pártfogásukat kéri

Bernáth Ede Sándor,
varrógép és kerékpár-kereskedő
Kolozsvár (vasháznál)

988. 19—30.

Üzlet feloszlatás!

Hatóságilag engedélyezett végeladás!!

Hatóságilag engedélyezett

Végeladás!

csak Márczius 15-éig!

Üzletünk külön helyiségében, — ünnepek kivételével **naponkint d. e. 9—1 óráig**

önkéntes árverést tartunk

az összeállitott partieárukból, melyre az érdeklődő közönséget tisztelettel meghivjuk.

Az összes áru-czikkek a többet igérőnek beszerzési áron alól is eladatnak.

Az összes áruraktár berendezéssel együtt is eladó!

928. 30—0. **Frank-Kiss János fiai,**
Főtér 33.

Csak Márczius 15-éig!

A bélyegtörvény 209. §. al. bélyegmentes.

A legjobb és legolcsóbb sorjegy!!

A **Tisza Kálmán,** br. **Bánffy Dezső,** gr. **Tisza Lajos,** br. **Vay Béla,** és gr. **Degenfeld József** védnöksége alatt kibocsatott

Kolozsvári szeretetház sorjegye

mely áll **4** főnyereményből **57.000** korona értékben,
továbbá
3996 nyereményből **103 000** korona értékben,
összesen

4000 nyereményből

160.000 korona értékben.

A legkisebb nyeremény mind a két huzásnál **10 korona.**

I. huzás **1898 február hó 10-én.**
II. huzás **1898 április hó 10-én.**

Mind a két huzásra érvényes sorsjegy ára

csak 2 korona.

Kaphatók:

a rendező-bizottságnál Kolozsvárt,

továbbá minden sorsjegyelárusitó helyen. 65. 3—6

Óriási választék! Óriási választék! Óriási választék!

Divatos és legujabb czikkek.

Hatóságilag engedélyezett

Végeladás! Végeladás!

Az üzlet teljes felhagyása miatt minden kigondolható női- férfi és rövidáru czikkeimet

beszerzési áron alul kiárusitom!

Hirdetésem valódiságáról személyesen kérem meggyőződést szerezni!

Az összes áruraktár berendezéssel együtt is eladó!!!

Novák Albert

84. 1—12. Hid-utcza Ferenczy palota.

Maradékok felére alul!

Hallatlan olcsó árak! Hallatlan olcsó árak! Hallatlan olcsó árak!

83. 1—40.

A Mauthner-féle hirneves konyhakerti- és virágmagvak

zárt és **hatóságilag védett** csomagokban, a **törvényesen** bejegyzett medve-védjegygyel valamennyi nagyobb **füszer- és vaskereskedésekben** kaphatók.

A Budapesten Andrássy-ut 23. szám alatt létező **Mauthner Ödön** czég csakis olyan csomagoknál vállal teljes jótállást egészen **friss** és **valódi** magvakért, a mely csomagok **ragasztva,** a medve-ábrával és a Mauthner névvel jelölve, ugy a mint a mellékelt rajz is mutatja. 82. 1—17.

Ny. Magyary Mihály nyomdájában Kolozsvárt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.